

Agnieszka Doczekalska
Katedra Teorii i Filozofii Prawa
Akademia Leona Koźmińskiego

Między *common law* a *civil law* – komunikacja prawna w Kanadzie

Prawo kanadyjskie na poziomie federalnym, a także w niektórych prowincjach i we wszystkich terytoriach Kanady jest tworzone, stanowione i autentyczne w języku angielskim i francuskim. Jednak dwujęzyczność prawa nie jest ani jedynym, ani największym wyzwaniem dla kanadyjskiego legislatora. Podstawowa trudność podczas tworzenia prawa federalnego wynika z tego, że prawo prywatne w Quebecu wywodzi się z tradycji prawa stanowionego, podczas gdy w pozostałych prowincjach i terytoriach oparte jest na *common law*. Zatem normy prawa federalnego w zakresie, w jakim odnoszą się do sfery prawa prywatnego, skierowane są do czterech grup adresatów: adresatów anglojęzycznych funkcjonujących w systemie *common law*, adresatów anglojęzycznych, których systemem jest prawo stanowione, adresatów francuskojęzycznych w systemie *common law* oraz adresatów francuskojęzycznych w systemie prawa stanowionego. Aby prawo federalne było zrozumiałe dla wszystkich grup adresatów na całym terytorium Kanady, prawo to powinno być nie tylko dwujęzyczne, ale powinno również odzwierciedlać system *common law* oraz prawo stanowione. Wymóg ten jest realizowany od lat 90-tych ubiegłego wieku poprzez zapewnienie współistnienia w federalnych aktach prawnych terminologii dwóch systemów prawnych: *common law* i prawa stanowionego. Spełnienie powyższego wymagania powoduje, że federalne prawo Kanady określane jest jako dwuprawne lub dwukulturowe (*bijural law*).

Podczas wystąpienia przedstawię metody formułowania tekstów prawnych w języku angielskim i francuskim, które jednocześnie odzwierciedlają system prawa stanowionego oraz system *common law*. Wskażę również czy niektóre rozwiązania, opracowane przez kanadyjskich legislatorów, mogłyby znaleźć zastosowanie również podczas tłumaczenia polskich terminów na język angielski. Wystąpienie będzie oparte na wywiadach, które przeprowadziłam z legislatorami w kanadyjskim Ministerstwie Sprawiedliwości oraz na analizie dwujęzycznych kanadyjskich aktów prawnych.